

Protokoll Norra Ålands Äldreråd

Möte nr 2/2025

Sammanträdestid: Torsdag den 6 mars kl: 13.00-15.00

Plats: Hemgården i Geta, Hemgårdsvägen 7, 22340 Geta

Kallade/Närvarande:

X Göran Gottberg, Geta, ordförande

X Gunnel Henriksson, Geta, vice ordförande

X Sture Blomqvist, Sund

X Ulla-Britt Dahl, Sund

X Ann-Kristin Eriksson, Saltvik

X Olav Johansson, Saltvik

X Rolf Karlsson, Finström

X Inga-Lill Rögård, Finström

Louis Nordström, Vårdö, frånvarande

Göran Påvals, Vårdö, frånvarande

X Janice Häggblom, Geta, sekreterare

1. Mötets öppnande

2. Getas kommundirektör Nicklas Oriander presenterar sig.

- Niklas Oriander presenterade sig och berättade om Geta kommuns samarbete med Finströms kommun.

3. Återkoppling om tillgänglighet i butiker och på andra platser.

- Ann-Kristin uppdaterade äldrerådet i ärendet. Ann-Kristin hade diskuterat med S-markets butikschef Marie gällande tängerna, S-market anser inte att det är en bra lösning med tänger eftersom hyllornas konstruktion inte är den bästa, detta på grund av glasluckorna under de höga hyllorna vid den frysta maten. S-market försöker istället ha personalen tillgänglig så kunderna kan be om hjälp, Marie sa att personalen gärna hjälper till för att undvika olyckor.

- Diskussion och önskemål om att Godby apotek skulle hålla kvällsöppet en gång i veckan nu när apoteket inte har öppet på lördagar längre. Detta för att underlätta för barnfamiljer och de som fortfarande arbetar. Förslaget från äldrerådet var att ha öppet 1 timme längre en dag i vecka, Ulla-Britt Dahl gör en skrivelse till Godby apotek.

- Ann-Kristin bjuder in Jarna Kunnas från Mattssons i Godby till nästa möte som är den 24 April kl: 13.00

- Ulla-Britt Dahl läste upp skrivelsen som gick till Alandica kultur och kongress 20.1.2024. Skrivelsen bifogas som bilaga 1 till protokollet.

- Svaren på skrivelsen till ÅHS angående tillgänglighet till patientanmälan läses upp av Ulla-Britt Dahl.

- Olav Johansson redogör hur det går med tillgängligheten i Saltviks kyrka. Olav återkommer när han vet mer om ärendet.

4. Frågan om kommunernas infoblad i pappersform.

- Sunds omsorgsnämnd har tagit upp ärendet om att infobladet i pappersform måste finnas kvar. Äldrerådet poängterar att infobladet är mycket viktigt och infobladet måste finnas kvar i pappersform i alla kommuner på norra Åland.

5. Hur ställer vi oss till ett besök av Annette Hagman, Folkhälsan, ansvarig för närståendevård?

- Äldrerådet ställer sig positiva till att bjuda in Anette Hagman. Janice bjuder in Anette till nästa möte den 24.4 till kl: 14.00.

6. Hur ställer vi oss till ett besök av Seniormottagningen, ÅHS?

- Äldrerådet ställer sig positiva till att bjuda in Seniormottagningen, Janice får i uppdrag att fråga om seniormottagningen är villiga att komma till ett äldrerådsmöte och presentera sig.

7. Övriga ärenden.

- Rolf tog upp arvsbatten till diskussion, äldre rådet var eniga om att arvsbatten skall slopas.

- Ulla-Britt berättar att det gjorts ett projekt av Minna på kommunförbundet, projektet övertogs av handikappförbundet. Projektet handlar om hur tillgängliga kommunernas kanslier är, 10 stycken kommuner är gjorda. Redovisningarna finns att läsa/hämta på handikappförbundets hemsida.

- Diskussion kring matleveranserna i kommunerna. Äldrerådet förutsätter att personen som kör ut maten tittar till den äldre, hur måendet är och att den äldre har det bra.

- Diskussion kring pensionärernas skatteprocent. Äldrerådet uppmanar kommunpolitikerna att ta tag i pensionärernas höga skatteprocent.

- Ändringarna inom socialvårdens klientavgifter diskuterades. Summan den äldre skall ha kvar på kontot höjs från 250€ till 300€.
- Nästa möte är Torsdagen den 24 April kl: 13.00 i Geta

8. Mötet avslutas.

Göran Gottberg
ordförande

Janice Häggblom
sekreterare

Till landskapsregeringen

Tillgängligheten i Alandica kultur och konferens

I samband med ett besök på äldreboendet Tallgården i Sund ventilerade Mariehamns och Norra Ålands äldreråd 17.10.2024 tillgänglighetsfrågor. Kultur- och kongresshuset Alandica lyftes än en gång upp i diskussionen om offentliga rum.

Problemen är många för personer som har svårt att röra sig eller är beroende av hjälpmedel som rullstol. Tydligast är svårigheterna i Stora salen. Där finns tio bokningsbara platser för rullstol/permobil på parkett bakom rad 14, och tre platser till på parkett, vänster sida innanför dörren. Bakom rad 14 är man längst bort från scenen med sämst sikt och hörbarhet, och på de tre platserna innanför dörren på vänster sitter man i nittio graders vinkel från scenen som alltså blir i vänstra utkanten av synfältet. I salen finns också flera svåra trappor med olika långa steg. På Alandicas hemsida konstateras följande: "Ifall man inte kan gå i trappor är det lämpligt att sitta på rad 5. Övriga platser nås via ett eller flera steg."

Belysningen i gångarna är otillräcklig för personer med nedsatt syn. Stora salens belysning tänds inte omedelbart efter att ett evenemang tar slut. När delar av publiken ännu applåderar börjar andra redan söka sig mot utgångarna, och nedstigningen i mörker längs de sneda trapporna innebär stora risker för rörelsehindrade.

Andra problem som kom upp var hörbarheten. När musiken i Stora salen återges elektroniskt, är volymen ofta så hög att sångarnas röster är svåra att urskilja för personer med hörapparater. Det problemet finns inte när musiken spelas av en närvarande orkester. Vid evenemang i Foajén vill hörbarheten inte räcka till den del av publiken som är på nedre planet mot havet.

Alandica Kultur och Kongress öppnade år 2009, och motsvarade antagligen de tillgänglighetsnormer som gällde då. På femton år har dock mycket hänt och jämlik behandling av personer med funktionsnedsättningar har blivit allt viktigare. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning antogs 2016 av Finland och Åland. I den reviderade plan- och bygglagen för Åland (2017) poängteras vikten av "universell utformning", dvs att tillgängligheten bör beaktas i all nybyggnation. I Finland träder en ny i kraft 1.1.2025. I den kommande lagens kapitel 4 § 35 stadgas att ett allmänt område alltid ska vara tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

I den sittande regeringens program kan man läsa: "För att främja ett inkluderande och tillgängligt samhälle prioriteras funktionshinderfrågorna inom alla politikområden. Ny lagstiftning och ett nytt funktionshinderpolitiskt program aktualiseras under mandatperioden." Denna prioritering bör gälla inte bara nybyggen, utan man behöver även se över i bruk varande offentliga rum och åtgärda sedan länge kända missförhållanden.

Norra Ålands Äldreråd och Mariehamns Äldreråd

20 januari 2025